

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	18.—
Fél évre	9.—
Negyed évre.....	4.50
Egy hóra.....	1.50
Egyes szám	6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	24.—
Fél évre	12.—
Negyed évre	6.—
Egy hóra	2.—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

Bukarest és Ploesti elesett.

Berlin, dec. 6. A Wolff-ügynökség jelenti: Bukarestet elfoglaltuk. A császár ebből az alkalomból elrendelte Porozzország és Elzász-Lotharingia fellebogóztatását és a harangok zuғását. —

Budapest, dec. 6. (Hivatalos.) Bukarestet és Ploestit elfoglaltuk. Höfer.

Szinaját is elfoglaltuk.

Közeledünk a Ploesti—Campina-i vasútvonalhoz. — A Trotus-völgyben új védelmi állást foglaltunk el.

Budapest, december 6. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Keleti harctér: Mackensen vezértábornagy hadserege: A dunai hadsereg az Argesul torkolatától nyugatra visszavert orosz támadásokat és Bukaresttől délnyugatra a folyó jobbpartján fekvő helységeket megtisztította az ellenségtől.

Falkenhayn tábornok győzelmesen előrenyomuló osztrák-magyar és német hadseregek közelednek a Bukaresttől Ploestint át Campinába vezető vasútvonalhoz. Osztrák-magyar csapatok északi irányban előrenyomulva, Szinajánál megállították az ellenséget és megszállottuk a helységeket. Szivó ezredes hadserege a Nyugat-Oláhországban elragadt román csapatokat maga előtt hajtva, elérte az Olt alsó folyását. Itt új ütközetek fejlődtek, amelyek alkalmával 26 tisztet, 1600 főnyi legénységet, 4 ágyút és 3 gépfegyvert szállítottunk be.

József főherceg vezérezredes hadseregarcvonala: A Beszka-völgyben és Sósmezőtől északnyugatra a románoktól fontos támpontokat ragadtunk el. Ez alkalommal a románok foglyokban 150 embert, továbbá 2 gépfegyvert és különböző hadiszert vesztek. Pullatól északnyugatra (a Trotus-völgyben) egy erős orosz támadás az egy kilométerrel hátrább nyugatra fekvő második vonalba nyomott vissza bennünket. — A Ludowa területén és a Tatár-szorostól északnyugatra meghírsült az orosz támadások. E hó 3-án egy cs. és kir. repülőraj Olunigu baraktáborát bombázta. Több találatot ért el anélkül, hogy maga kárt szenvedett volna.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Nincs különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér: Nincs fontos esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökeinek helvettése.

6000 új fogoly és 4 ágyú.

Szivó ezredes győzelme az Oltnál. — A Trotus-völgyben felfogtuk az orosz támadást. — A dunai hadsereg érte el Bukarestet. — Nagy buzakészletet zsákmányoltunk Bukaresttől északra.

Budapest, dec. 6. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, december 6. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A Somme területén folyt tegnap is időnként erő-

sebb harctól eltekintve, lényeges esemény nem történt

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezértábornagy

arcvonala: A Narajowka melletti állások az orosz tüzéség ellen tüze alatt állottak.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős-Kárpátokban az oroszok a Tatár-szorostól északra, a Ludowa mentén négyszer támadtak meg bennünket. Újabb támadásaik teljesen eredménytelenek maradtak. A Werck Debry melletti ránk néző kedvező harcokban ejtett foglyok száma 275 főnyi legénységre, a zsákmány pedig 5 géppuskára és 4 aknavetőre emelkedett. A Trotus-völgyben az oroszoknak legelől levő vonalunk ellen irányuló erős nyomását a kevéssel hátrább előkészített állásban fogtuk fel. Az ojtózi szorostól északra csekély veszteségünk árán sikerült az oroszok egy támaszpontját elfoglalnunk. 60 fogoly maradt a támadó németek kezén. A kézdívásárhelyi medencétől délkeletre a Beszka-völgyben német és osztrák-magyar csapatok vállalkozása a román állások jelentékeny részét, két tisztet, több mint 8 főnyi legénységgel és ott felhalmozott sok lőszerrel együtt birtokunkba juttatta.

Mackensen vezértábornagy hadserege: A dladalmasan előrenyomuló 9-ik hadsereg arcvonala közeledik bukarest—ploesti—campina-i vasúthoz.

E mezdulni hatása alatt az ellenség kiűrtette Szinajától északra fekvő állásait, amely helységeket osztrák-magyar csapatok este harc után elfoglaltak. A dunai hadsereg az Argesul déli partján a még románoktól megszállva tartott helységeket megtisztította és Bukarest felé nyomul előre. A Duna mellett az oroszoknak lelet felől intézett támadásait visszavertük. Az osztrák-magyar és német csapatok, amelyek Szivó ezredes vezetés alatt Oláhország délnyugati részében a rendetlenül hátráló román

Lapunk mai száma 8 oldal.

erőket követik, az ellenséget az Oltnál haragra kényszerítették. Az ellenségnek utját a folyó keleti partján elvágtuk és tegnap 26 tisztjét és 1600 főnyi légénységét elfogtuk és 4 ágyuját zsákmánynul ejtettük. Ezenfelül dec. 5-én több mint 4400 románt fogtunk el. — A Bukaresttől északnyugatra húzódó vasút mellett jelentékeny buza-

készlet jutott kezünkre, melyet, mint a jelzőtáblák fölratai mutattak, az angol kormány vásárolt meg. A dobudzsai arcvonalon nyugalom van. **Macedón-arcvonal:** A Csernától keletre, Grodenicea mellett folyt harcokan bolgár ezredek legyőzték a szerbeket, akik kezdetben az állás egy részébe benyomultak. Tovább délre új harcok folynak.

Ludendorff,
első főszállásmester.

Bukarest elfoglalásának hatása.

Budapest, december 6.

A „Budapesti Tudósító” jelenti: Tekintettel arra, hogy az országos gyász miatt a gyászlobogók nem vonhatók be, intézkedés történt, hogy holnap délnél 12 és 1 óra között a fővárosban és vidéken valamennyi templomban Bukarest és Ploest elfoglalásának öröme a harangok megkonduljanak.

Budapest, december 6.

A Nemzeti Kaszinóba ma este fél 7 órakor hozta meg a hirt Serényi Béla gróf, hogy **Bukarest átadását a harcoló felek közt tárgyalások előzték meg.**

Bukarest.

Brüsszel, Varsó, Belgrád, Cetinje után Bukarest. Immár az ötödik ellenséges főváros kapitulált a győzelmes központi hatalmak előtt. A tárgyilagosság és objektivitás legszerényebb mértéke mellett sem lehet büszke elégtétellel le nem szögezni, hogy a háboru harmadik évében tüztük fel a fényesebbnél-fényesebb diadalok koronáját csillogó szuronyaink hegyére. Méltán büszkélkedtek az oláhok széles bulvárdokkal ékes, sok palotás fővárosukkal, a „Balkán Páris”-ával, ahogy a patrióta önteltség mondatta velük. Bukarest reprezentálta Romániát, a pásztörök és bojárok kulturálatlan államát a világ előtt, ez volt a mindent eltakaró kulissza, a Potemkin-város. Most mi vagyunk benne az urak és a hatalmi hóbort örültjei: Ferdinánd király és megvesztegetett politikusi elindulhattak a száműzetés Cannosszája felé. Egy hazugságokra épített, felfújt és mesterségesen táplált balkán-állam összeomlott s egy ellenségünkkel ismét kevesebb van.

Bukarest gyors elfoglalása újabb bizonyíték arra, hogy nehéz mozsaraink előtt a legerősebb vár sem állhat meg. E pillanatban még ismeretlenek előttünk Bukarest meghódításának részletei, a valószínűség azonban az, hogy az oláhok, akik a világháboru leggerinctelenebb katonáinak bizonyultak, föl sem merték venni a harcot abban a várban, amelyet a legmodernebb, leghatalmasabb erősségnek hirdettek. A legcsúfosabb bizonyítványt állította ki magáról az oláh nép, amikor védelem nélkül adta föl fővárosát. De ez is csak azt bizonyítja, hogy az oláh népmilliók és a bojárok franciáskodó, üres és cifra Bukarestje között a legcsekélyebb érzelmi kapcsolat sincsen.

Nekünk külön öröm, hogy Bukarest kapitulációja a Magyarország elleni győzelem és fékevesztett izgatás kigyóféskét juttatta a kezünkre. Itt kavarták az új háboru mérgét és a demagógia leghatásosabb fegyvere Erdély meghódításának ábrándja volt. Ez az ábránd most meg-

semmisült s vele minden olyan reménykedés, amely Nagy-Románia kreálásával a magyar korona testét akarta megcsontítani. Most, hogy Bukarest elfoglalását jelenthetjük, ismerjük be, hogy Magyarország népe mégsem ontotta rekonpenzáció nélkül a véré. Ellenségeink az ország határain kívül és mint a most kezdődött kémkedési pör igazolja, határainkon belül is, Erdély elrablását is programba vették. A német gyalogos és magyar honvéd bevonulása Bukarestbe mindent tulkiáló erővel, harsogva hirdeti a világ minden tájéka felé a szent jelszót: „Ne bántsd a magyart!”

Az ellenzék Harkányi lemondását kívánja?

Bécs, dec. 6.

A magyar ellenzékhez közelálló helyről közlik: Az ellenzék Tiszától követelni fogja, hogy Harkányi miniszter a vasúti szerencsétlenséggel kapcsolatban mondjon le állásáról s állása addig, amíg a bírói vizsgálat ártatlanságát ki nem deríti, betöltetlen maradjon. Harkányi ártatlansága esetén ugyanis az ellenzék nem kifogásolná, hogy állásába visszatérjen.

Nagy tüntetések voltak Bukarestben.

Bern, dec. 6.

A „Novozgti” jelenti: **Bukarestben dinasztia és hadseregellenes tüntetések voltak, amelyek olyan mérvet öltöttek, hogy a prefektus rendeletére az összes kapukat katonailag megszállották. A gyanús személyeket hazaárulás vádjával letartóztatták. — Rakovszki pártvezért és a szocialisták más pártvezéreit hazaárulás címen Bratianu rendeletére hadbíró-ság elé állították.**

Andrássy nem vesz részt a közéleti tanácsban.

Budapest, dec. 6.

Az alkotmánypárt nevében Andrássy Gyula gróf levelet intézett Tiszához, melyben közli, hogy miután a párt nem tartja a közéleti tanács hivatalt szervezetét m

mány élelmezési politikáját Ausztriával és Németországgal szemben is elhibázottnak tartja, nem kívánnak résztvenni a közéleti tanácsban.

Düsseldorf, dec. 6.

A „Generalzeiger” közli a „Russkoje Slovo” athéni jelentését, mely szerint a második és harmadik görög hadtest megkezdte a négyesszövetséggel szemben a fegyveres ellenállást.

Thallóczy Budapestre hagyta vagyonát.

Bécs, dec. 6.

Thallóczy Lajos végrendeletét ma bontották fel. Egész ezer kötetből álló bécsi könyvtárát, ugyszintén Jasceban levő birtokát Budapestnek hagyományozta azzal a kikötéssel, hogy a birtokán művésztelepet kell létesíteni, ahol elhelyezést nyerne a budapesti művészek otthona. Iratait és munkáit a belügyminisztériumnak hagyományozta.

Államtanács Lengyelországban.

Az államtanács hivatalos nyelve a lengyel.

Lublin, dec. 6.

A főkormányzóság rendeleti lapja a lengyel királyság ideiglenes államtanácsára vonatkozóan a következő rendeletét közli: Öfelsége Ausztria császára és Magyarország apostoli királya és Öfelsége a német császár legfelsőbb parancsára a következőket rendeljük el:

1. **A lengyel királyság államtanácsának végleges megválasztásáig Varsó székhellyel egy ideiglenes államtanácsot létesítenek.** Az államtanács 25 tagból áll, akik a nép szükségleteit, érdekeit ismerik és életviszonyai folytán alkalmasak arra, hogy a két főkormányzóság összes területeit, hivatási köreit képviseljék. Tizenöt tagot a német kormányzati területről és tíz tagot az osztrák-magyar területről neveznek ki.

2. **Ez államtanács tagjait legfelsőbb parancs alapján mindkét főkormányzóság közös rendelete útján nevezik ki.** Ha egy tag kiválik az államtanácsból, úgy a szabályzat szerint egy másik tag nevezendő ki.

3. **Mindkét főkormányzó az államtanácsban egy-egy kormánybiztost és két-két helyettesét küld ki.**

4. **Az államtanács első ízben mindkét részből való kormánybiztosok meghívására gyűl össze és saját kebeléből abszolút szavazattöbbséggel elnököt és elnökhelyetteset választ. Az elnöknek „koronamarsall” a címe.**

5. **Az államtanács további üléseit a koronamarsall hívja egybe.** Ha a kormánybiztosok egyike, vagy a tagok többsége kívánja, úgy az államtanács ülése összehívandó.

6. **Az államtanács ügyrendet fog megállapítani, főleg egy ügyvezető választmányt küld ki. Az államtanács ügyviteli nyelve a lengyel.** A hatósági személyek jogosan használhatják a német nyelvet is. Az államtanács ülése nem nyilvános.

7. **Az államtanács a törvényhozás minden kérdésében, amelyre nézve mindkét kormányzat közösen vagy egyenként véleményét kéri, ezt nyilvánítani tartozik, továbbá hivatása, hogy közreműködjen az állami berendezések megteremtésénél.**

A lengyel királyságban e célból az államtanács köteles kidolgozni azokat a rendeleteket, amelyek által szabályozni fogják a lengyel királyságnak az osztrák-magyar monarchia és német birodalom által kormányzott részeiben a közös képviseletet. Előkészíti majd egy lengyel állami kormányzat berendezését. Az államtanács azonkívül országos ügyekben kezdeményező indítványokat fog előterjeszteni, közre fog működni a lengyel hadsereg megalakításában, a

szövetséges hatalmak megbízott legfőbb katonai parancsnokaival és határozatokat fog hozni a háborús károk megszüntetése és az ország gazdasági fellendítése érdekében és az ehhez szükséges anyagi eszközöket mindkét kormányzóság által rendelkezésre bocsátandó hitelekkel vagy egyenes adók pótlékából, vagy kölcsönök felvételével fogja fedezni.

A rendelet kihirdetésének napján lép életbe. A rendeletet a főkörmányzó írta alá.

Városaiya-választás előtt.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

A háborús intézkedések tudvalevőleg a legnagyobb mértékben korlátozzák a gyűlékezési jogot s így a függetlenségi pártnak nem ill módjában a december 10-iki képviselőválasztás előtt népgyűléseken propagandát csinálni a függetlenségi jelöltek mellett. Tegnap délután rendőrkapitánysági engedéllyel jelöltgyűlést tartott a függetlenségi párt a városban, az első a választás előtt. A „pártönkivüli” Gyárfás Endre elváratai azonban rendőri engedély nélkül, „felsőbb” elnézésre többször is tartottak már értekezleteket, amig tegnap este a munkapárt hivatalosan is jelöltének nyilvánította Gyárfást. Kíváncsiak vagyunk ezek után arra, hogy tarthatnak-e a függetlenségi a rendőrség tudta nélkül gyűléseket a feloszlítás veszedelme nélkül?

A tegnapi gyűlést különben Apáthy István dr. nyitotta meg s emlékeztetett arra a múlt évi megállapodásra, amely szerint amilyen párti városaiya mandátuma megüresedik, ugyanabból a pártból választanak új képviselőt. A megállapodás hoz híven választották meg tavaly Nagy Karolyt és Bereczkyt, meg pedig az első jórészt függetlenségi szavazatokkal. Most két elvárt függetlenségi képviselő helyét kell betölteni. A IV. kerületben Kenéz Béla dr. személyében kiváló embert ajánl (Felkiáltások: Eljen Kenéz!). A III. kerületben pedig a párt lekötötte magát Hart Albert dr. mellett, aki tavaly visszalépett. A pártvezetőség most adott szavához híven, Hartot ajánlja képviselőjelöltül.

Kenéz Béla dr. megköszönte a beléje helyezett bizalmat (élénk éljenzés) s mint III-ik kerületi elnök, a maga részéről is melegen ajánlotta Hart Albertet megválasztásra.

Gyárfás Endre neve is szóba került, Pósta Béla azonban élénk helyeslés mellett kifejtette, hogy a becsület, az adott szóhoz való hűség megkövetel, hogy Harth személye mellett kitartsanak. — Gyárfás személye ellen nincs más kifogása, mint az, hogy — nem függetlenségi ember. Pedig most, mikor a háború minden tekintetben igazolta a függetlenségi pártot, fokozott kötelesség a függetlenségi elvek mellett való kitartás.

Nagy hatása volt Korb János ny. Máv. felügyelő felszólalásának. Az öreg, 74 éves ember lelkes szavakkal hívta fel a polgárokat a függetlenségi elvek követésére. A maga példáját állította a választók elé. Ő hivatali állását, családjának egzisztenciáját tette kockára elvhűségéért, megalkuvás nélküli hazafiasságát olyan hatalmas ember előtt sem titkolta el, amilyen Baross Gábor volt. Elbeszélte, hogy egy ízben feltevéseztője a főispánnal együtt arra szólította fel, hogy a kormánypárti jelöltre szavazzon. Ő azonban nyíltan megmondta, hogy meggyőződése ellen nem adja le votumát. Igaz, hogy 15 évig nem léptett elő, de meggyőződését nem hagyta cserben. (Élénk éljenzés.)

Az ülés végén Apáthy kimondta a határozatot, hogy a függetlenségi párt Kenéz Béla dr.-t és Hart Albert dr.-t jelöli hivatalosan.

Itt említjük meg, hogy a munkapárt tegnap este értekezletet tartott. Elhatározták, hogy a IV. kerületben nem állítanak fel jelöltet, a III. kerületben azonban teljes erővel támogatják Gyárfás Endrét.

A herceghalomi katasztrófa a Házban.

A képviselőház üdvözli a győztes hadvezéreket.

A képviselőház mai ülését Szász Károly alelnök nyitotta meg. Elnök jelenti, hogy Huszár Károly sürgős interpellációt jegyzett be az élelmiszerek elosztásának kérdésében. Az interpellációt délután terjeszti elő.

Hódy Gyula mandátumának megvizsgálását a Ház az igazoló-bizottság elé utalja, mivel a választók a képviselőháznál panasszal éltek.

Ugron Gábor az oláh harcok eredményeire kívánja felhívni a Ház figyelmét. Mikor utoljára ülésezett a Ház, mélyen bent járt a hódító oláh hadsereg Erdély földjén, annak legmágyarabb, leggazdagabb részét támadva meg. Azóta a szövetséges hadak vezérei kiváló, hősi csapataink segítségével nemcsak egész kiterjedésben felszabadították Magyarországnak, Erdélynek területét, hanem csapataink győzelmesen előrehaladva, immár Románia szívében járnak. Az események felett, melyek olyan örvendetesek kell hogy legyenek minden magyar előtt, mint amilyen szomorúak voltak a szeptemberi események, a magyar képviselőház hallgatagon nem mehet el. Kéri az elnököt, hogy előterjesztést tegyen a Háznak, mely szerint a magyar képviselőház csodálatát, bámulatát és el nem muló háláját fejezze ki a szövetséges csapatoknak, melyek Erdély földjét az oláh betöréstől felszabadították. A csapatok egyes vezéreit: József főherceget (Hosszantartó lelkes taps, éljenzés a Ház minden oldalán), Mackensen vezértábornagyot, Falkenhayn vezérezredest üdvözölje a magyar képviselőház, fejezze ki a maga legmelegebb üdvözlését és a parancsnokságuk alá tartozó kiváló vezéreknél, a szövetséges csapatoknak a magyar képviselőház legmelegebb üdvözlését, háláját tolmácsolja. (Helyeslés.)

Elnök magáévá teszi Ugron eszméjét és javasolja, hogy a Ház az üdvözlő sürgönyök elküldésére hatalmazza fel az elnökséget. A Ház így határoz.

Szász Károly, a képviselőház alelnöke a következő táviratot intézte a császári és királyi hadsereg főparancsnoksághoz: A magyar képviselőház a mai napon tartott ülésében hozott határozata értelmében arra kérem a főparancsnokságot, hogy méltóztassék a mi és a szövetségeseink hadai azon kiváló hadvezéreinek és azon hősi csapatainak, melyeknek önfeláldozó együttes működése örvendetes eredményeként Magyarország erdélyi részét az ellenségtől megtisztították, a magyar képviselőház legmelegebb üdvözlését, el nem muló háláját alkalmas módon kifejezésre juttatni. Isten segítse, kegyelmű vezesse a küzdők fegyvereit továbbra diadalról diadalra. Szász Károly, a képviselőház alelnöke.

Elnök kijelenti, hogy az egész képviselőházat ugyanazek a háláérzelmek hatják át. A javaslatot egyhangulag elfogadják. Ezután megválasztja a Ház a királyi hitlevő megismerésére kiküldött bizottság 21 tagját, akik a következők lettek:

Gr. Andrassy Gyula, gr. Apáthy Albert, Barta Ödön, Bizony Ákos, br. Daniel Ödön, br. Daniel Gábor, Daranyi László, Darvay Fülöp, Erdélyi Sándor, Hegedűs Kálmán, Illés József, gr. Karolyi Mihály, Kriskovic Vinko, gr. Khuen-Héderváry Károly, Lukács László, Mangra Vazul, Melezer Vilmos, Nagy Albert, gr. Pejačević Tivadar, Rakovszky István, br. Vojnich István.

Ezután áttér a Ház az interpellációkra.

Polónyi Dezső: A székelységet eddig a magyar társadalom nem ismerte. Nagy mulasztást követett el ezzel a társadalom, mert elhanyagolta a székelységnek nagy történelmi jelentőségét és mindazt, amit a székelység a magyar

nemzeti állam szempontjából tett. A székelység államfenntartó szempontból a legértékesebb elem. Hogy a 2-es, 24-es és 82-es ezredek mit cselekedtek a világháborúban, azt olvastuk a Hőfőben és tudtuk azokat a cselekedeteiket is, amelyek nem voltak bent a Hőfőben. Emlékeztet szölv a keletporoszországi betörésre, amikor Stein főszállásmester 1914. évi aug. 24-én ezeket jelentette: „... azok a sajnálatra méltó provinciák, melyek kénytelenek elviselni az ellenséges betörést, az egysz haza érdekében hozzák meg áldozatukat. A bekövetkezendő döntés után a haza hálásan fog erre visszaemlékezni”. Vilmos császár augusztus 27-én sürgönyt küldött a kancellárnak, amelyben többek között ezeket mondja: „Azt kívánom, hogy minden, amit Kelet Poroszország pillanatnyi szerencsétlenségének enyhítésére, úgy a hazánk-ból előzött, mint a munkájukban megzavart lakosság érdekében meg lehet tenni, az mintegy a haza iránt való hálájának kifejezésére mihamarabb megtétessék”. Nekünk nem volt Stein főszállásmesterünk, nem volt nemet császárunk, de van egy új királyunk, új királynőnk, kiknek szívjósága megtalálja az utjat annak, hogyan szüntessék meg ennek a derek origa népnek insége, szenvedése. A székelységnek mindene elpusztult, mert barmán, szekerén, ruháján kívül, ami elveszett, egyebe sem volt. Magyarországnak becsületbeli kötelessége, hogy ne engedje elpusztulni a székelységet. A nép-szerűség hajhászadás vádját szívesen elviseli, mikor kötelességének tartja kijelenteni, hogy a legtöbbet a székelység érdekében a hírlapírástette.

Beszéde végén a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

1. Szándékozik-e a miniszterelnök megnyugtató kijelentést tenni olyan irányban, hogy az oláh betörés által sújtott székelység karmentesítése, felsegítése nemzeti közbecsület ügyeként kezelendő?

2. Hajlandó-e a kormány a segélyezési akció azonnali megindításával tényleges segítséget nyújtani?

Tisza István azonnal válaszolt az interpellációra. Közli a Hazzal, hogy ma, vagy holnap megjelenik a kormányrendelet, mely a román betörés által sújtott vidék gazdasági fellendülését biztosítja. Erre vonatkozó megbeszélések, megállapodások akkor történtek, mikor ő egy hónappal ezelőtt a belügyminiszterrel együtt meglátogatta a románok által vidéket. Polónyi a miniszterelnök választát tudomásul veszi, ugyisintén a Ház is.

Örgróf Pallavicini György: A katonai szolgálatot teljesítő országgyűlési képviselők ügyében terjeszt elő interpellációt: A katonai szolgálatot teljesítő országgyűlési képviselők, kiknek száma mintegy százbusz, de akiknek csak 15 százaléka van a fronthoz kötve szolgálatával, tisztában van a kötelességével és tudja, hogy az alatt az idő alatt, mikor a képviselőház nem tart ülést, tartozik szolgálatot teljesíteni. Mégis megtörtént, hogy egy parancs jelent meg, mely elrendelte, hogy a katonai szolgálatot teljesítő képviselők az utolsó ülés után vonuljanak be szolgálati helyükre. Ez a parancs csaknem valamennyi katonai szolgálatot teljesítő képviselőt már állomáshelyén találta, így tehát egészen céltalan volt. Azt mondják, hogy a miniszterelnök ur kezdeményezésére adták ki a parancsot és ez az oka annak, hogy a kérdést szóváteszi.

Tisza István miniszterelnök: Téves volna személyes szempontokat keresni az ügyben. Mikor a Ház önmagát napolta el, merült fel a szabadságolás kérdése. Mikor erre nézve megkérdeztem azt választottam, hogy megszünt a szabadságolás hatálya, de célszerű volt ennek világosan kifejezést adni. En kertem a szabadságolást, tehát én gyakoroltam befolyást a szabadságolás megszüntetésére is. Nincs kétségem, hogy a Ház tulnyomó nagyrésze tel-

jesítette kötelességét. Az országgyűlés összehívásának szüksége egy gyászos és váratlan esemény folytán következett be s így könnyen érthető, hogy az intézkedések nem úgy történtek, mint előre tudott határidő esetén. Öfelsége halála utáni napon rögtön a katonai irodához fordultam és megkaptam az elintézés tartalmazó választ.

Pallavicini György: A második kérdésre adott választ nem veszi tudomásul.

Tisza újabb felvilágosító szavai után a képviselőház a választ tudomásul vette.

Ezután *Mezőssy Béla* terjeszti elő interpellációját. Nem kívánja politikai izgatás anyagául felhasználni azt a számos szerencsétlenséget, mely a háboru alatt történt vasúti szerencsétlenségek folytán érte az országot a herceghalmi, voloci és erdélyi sok frissen hantolt sir előtt. Azonban mégis meg kell állnia, mert senki sincs a Házban, ki ne osztoznék a szerencsétlenségek által sújtott családok fájdalmában. Felszólítja a miniszterelnököt, hogy a vasúti szerencsétlenségek alkalmával elhunytak hozzátartozóit, úgy a polgárokat, mint a katonákat, kik támogatásra szorulnak, peres eljárás mellőzésével, haladéktalanul részesítse megélhetést biztosító segélyben mindaddig, míg a bíróság teljes igényük felett határoz. Miután a vasúti összeköttetéseknek minden pillanatokon mulik, elsősorban tisztázni kell a lapokban megjelent azt a hírt, hogy a szerencsétlenül járt gyorsvonatnak első és második részét Komáromban feleltették, hogy a második részben utazó miniszterek előbb jussanak Budapestre. Ha ez igaz — mondja —, akkor a legsúlyosabb felelősséggel tartozik az, aki ezt a rendelkezést kiadta. Nem-e azt tenni Németországban akár melyik miniszter, hogy csak azért, hogy vonata néhány perccel előbb érkezzék meg, ilyen menetrendváltozást eszközöljön illetékes közegek felelőssége mellett? A vasúti szerencsétlenségek főoka legelőször az, hogy a vasúti vonalak egy sín páruak és a nagy forgalmat nem tudják lebonyolítani. Ezért tehát a kormánynak haladéktalanul intézkedni kell, hogy a főbb vasúti vonalakat a hadügyi kincstár terhére azonnal építsék át kétvágányúra. Akkor, amikor köztudomásává vált, hogy a Máv. bevételeinek fokozása céljából a jövő év elejétől úgy a személy-, mint a teherdíjteleket 30 százalékkal felemeli, egyenesen túrhetetlen és vérlázító igazságtalanság az, hogy az állam privilégiumot osztogat néhány cégnek és vállalatnak, mely a refakciának a háboru alatti jogtalan élvezete folytán eddig is az államvasutak jövedelmének rovására milliókat keresett. A Máv.-nak az utolsó garasra is szüksége van és akkor, amikor a háboru adósságok fedezésére új adók egész sorozatát kell elviselelnünk, az államvasutak az egyenlő teherviselés elvének valóságos arculesapásával olyan privilégiumokat akarnak fenntartani, melyek hatalmas vállalatoknak jutnak, minden közgazdasági jogosultság nélkül. A refakciákat meg kell szüntetni és ezek összegét az államvasutak személyzetének fizetésére kell fordítani. Interpellációját így hangzik:

1. Kinek rendeletére történt Komáromban, november 30-án, Bécsből elindult 3-as sz. gyorsvonat első és második részének cseréje és volt-e befolyása ennek a változtatásnak a herceghalmi szerencsétlenségre? Milyen volt a gyorsvonat sebessége és ki parancsolta azt meg?

2. Hajlandó-e a kormány a hadvezetőség terhére fontos vasúti vonalaknak kétvágányúra való kiépítését elrendelni?

3. Haladéktalanul terjessze a kormány a képviselőház elé a vasúti refakciák jegyzékét, szüntesse be a refakciákat és az abból származó beveteli többletet az államvasúti személyzet részére fizetési pótlékul utálja ki, illetőleg az államvasúti alkalmazottak megélhetését az államkincstár minden újabb megterhelése nélkül tegye lehetővé.

Mezőssy után *Harkányi* miniszter válaszolt az interpellációra. Az interpelláció első kérdésére a vizsgálat befejezte előtt nem akar válaszolni. A vonatcsere — ugymond — nem a miniszter kívánságára történt. A vizsgálat megindult aziránt, hogy ki adta ki az állítólagos rendelkezést. Az áldozatok családtagjainak kar-

talánítása iránt máris intézkedett. A háboru alatt a bajokat nem a beruházások hiánya, nem pénzhiány okozta, hanem az óriási forgalom. A bevonult személyzet egyes részeinek felmentése iránt lépések történtek. A refakciák kérdésében megjegyzi, hogy újabb refakciákat a kormány nem engedélyezett.

Mezőssy és *Harkányi* újabb felszólalása után a választ tudomásul vették.

Huszár Károly (Sárvári) interpellál az élelmezési mizériák kérdésében. Az áru-uzsora szabadon tombol — mondotta. Az üzletek előtt napokig kell ácsorogni, hogy a legszükségesebb élelmicikkeket az emberek beszerezhessék.

Figyelmeztet a petroleum-, cukor- és sóhiányra, noha a sóbányák üzemből állnak. Budapest mellett a szénkereskedők óriási rak-tárakban felhalmozták szénkészleteiket, de szenet mégsem lehet kapni. A főipari cikkek árának maximálását előterjesztett interpellációjában követeli. Ne csupán a vagyonosabb társadalmi rétegek jussanak hozzá akadálytalanul az elsőrendű életszükségletet képező tápszerekhez,

hanem a háboru által legjobban sújtott szegényebb néposztályok is. Követeli a cipő-, ruha- és vasárak maximálását.

Huszár választ nem kapott. Az ülés 3 óra előtt véget ért.

A főrendiház ülése.

Budapest, dec. 6.

A főrendiház tegnap délután báró *Jósika* Samu elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a főrendek névjegyzékéből törölték *Károly Ferenc József főherceget* s felvették *Andrássy Sándor* grófot, aki képviselői mandatumáról lemondott. Ezután a regnikoláris bizottságba megválasztották *Csernoch János* hercegprímást, *Novák István*, *Zsivkovics György*, *Balthazár Dezső*, *Zsigmond Jenő* püspököket és *Apponyi Sándor*, *Wlasics Gyula*, *Kulmer Mirosláv*, gróf *Czirák Antal*, gróf *Dessewffy Aurél*, gróf *Hadik János* és *Plosz Sándor* főrendeket. Ezzel az ülés véget is ért.

Montsre kémkedési pör.

Erdély elárult védelmi vonalai.

— Az „Ujság” tudósítójától.

A kolozsvári honvéd hadosztálybírószág tegnap délelőtt nagyszabású, valószínűleg több hétre kiterjedő kémkedési bűnpör tárgyalását kezdte meg. Erdélyi oláh intellektuelek, *Pop Dávid* szászhermányi görög katolikus tanító és 15 társa voltak a vádlottak, akiket a honvéd hadosztálybírószág mellé rendelt honvéd ügyész a kémkedés főbenjáró bűnével vádolt meg. A vádlottak már hónapokkal az oláh hadüzenet előtt kerültek vizsgálati fogságba, mert kiderült, hogy egy messzeágazó kémiszövetkezetnek a tagjai. A honvéd ügyesség hónapokig tartó hatalmas munkát végzett, amíg a kom-plikált kémkedési ügy összekuszált szálait kibogozva, *Pop Dávid* és 15 társa ellen benyújtotta azt a terjedelmes vádiratot, amely a kémkedésben résztvevő terheltek bűneit s cselekményük anyagát részletesen felsorolja:

A vádlottak.

A honvéd ügyesség kémkedés elkövetésével vádolta meg *Pop Dávid* szászhermányi görög katolikus tanítót, *Boita Spiridon* ügyvéd-jelölt volt szolgabíró, brassói lakost, *Neagovits György* magyarbodzai görög katolikus lelkészt, *Komán János* zitabodzai gör. kath. lelkészt, *Krisztoloveán Romulusz* bárcarosnyói, *Dán Pompiliusz* zernesti igazgató-tanítókat, *dr. Munteán Zakariás* ügyvéd és *Pap Viktor* gyógyszerész, gyulafehérvári lakosokat, *Popescu Romuluszt* a nagyszebeni „Albina” hitelintézet tisztviselőjét, *Nán János* bárcaszentpéteri görög kath. lelkészt, *Popovics József* sepsiszentgyörgyi görög kath. lelkészt, *Baca Komán* paplaki görög kath. lelkészt, *Mudruj János* bodzavámi görög kath. igazgató-tanító, *Hamzea Miklós* tatragi görög kath. tanítót, *Sociu János* pébz-ügyi számvizsgálót s végül *Grecsán Demeter* szászhermányi lakost, mert terheltek *Erdély védelmi erődítéseit kikémlelve, jelentést és rajzokat küldtek a velünk most már ellenséges viszonyban álló Romániának.*

A kiterjedt és üzelmekkel Erdély területi épségét veszélyeztető kémiszervezet munkája még idejében kiderült s így kerültek a haditörvényszék elé.

A honvéd hadosztálybírószág a vádlottak és a megidézett tanúk nagy száma miatt úgy intézkedett, hogy a kémkedési ügyben a főtárgyalást az igazságügyi palota nagy befogadóképességű esküdtszéki tárgyalótermében tartsák meg.

A tárgyalás.

A hadosztálybírószág a tárgyalást délelőtt 9 órakor nyitotta meg *Nádosy György* honvéd

ezredes, tárgyalási elnök. A tárgyalást *Szabó Sándor* dr. ezredes-hadbíró vezette. A bíróság tagjai: *Székely Imre* honvéd ezredes, *Tomanoczy Gusztáv* százados, *Nemes József* százados, *Bakó András* dr. százados voltak. A vádat *Bogcha Pál* dr. őrnagy-hadbíró, a kolozsvári honvéd ügyesség vezetője képviselte. Elsőrendű vádlott, *Pop Dávid* képviseletében *Kertész Jenő* dr. és helyettese, *Bernáth Oszkár* dr., *Boita Spiridon* képviseletében *Hunwald Lajos* dr., *Neagovits György* és *Nán János* képviseletében *Ausch Jenő* dr., *Komán János*, *Popovics József*, *Mudruj János*, *Hamzea Miklós* és *Grecsán Demeter* képviseletében *id. Isacu Aurél* és *ifj. Isacu Aurél* dr., *Dán Pompiliusz*, *Pop Viktor*, *Baca Komán* képviseletében *Várad Aurél* dr., *Krisztoloveán Romulusz*, *Popescu Romulusz*, *Sociu János* képviseletében *Láday István* nagyszebeni és *Munteán Zakaria* dr. vádlott képviseletében *Erdélyi János* dr. budapesti ügyvéd jelent meg.

A jegyzőkönyvet *Zacsó Béla* dr. Tor-novszky Béla dr. főhadnagy-hadbírák vezették. A tanúk vallomását és vádlottak vallomását három kirendelt katonai gyorsíró vezette.

Bevonulnak a vádlottak.

Szuronyos esendörök vezették be a vádlottakat a tárgyalóterembe. A súlyos bűnnel vádolt emberek tisztán, elegáns ruhában jelentek meg a hadosztálybírószág előtt. A hosszú vizsgálati fogság megtörte őket, révedező tekintettel, félénken néztek körül a nagy teremben és valósággal meglepődtek a katonabírószág láttán.

Az egymásután bevonuló vádlottak hosszú sorát különösen komorrá tette az az öt jellegzetes arcú oláh pópa, akik nagy gondnal igyekeztek arcukra varázsolni a mártírság sötét színeit. A vádlottak szótlanul, csendesen ültek le a három hosszú padra, amiket még pár székel meg kellett toldani. Tekintetüket kíváncsian hordozták végig a nagyközönség sorain.

A vádlottak között ül *Sociu János* nagyszebeni kir. pénzügyi számellenőr, szimpatikus arcú fiatalember, aki ellen az a vád, hogy tudott a kémek üzelméről, de nem jelentette fel őket. *Sociu* Kolozsvárt végezte az egyetemet, a hallgatóság között többen voltak, akik ismerték a vádlottak padjain ülő fiatalembert.

Sociu is körülnézett s tekintete találkozott a hallgatóság padjain ülő ismerősei tekintetével és hirtelen elkapta a fejét, tenyerébe hajtotta és így maradt, amíg az elnöknek a zárt tárgyalást kihirdető végzése után a közönség el nem hagyta a tárgyalótermet.

A szünet alatt az „Ujság” munkatársa a tárgyalóteremben egyik védővel beszélt az ügyről. A beszélgetést egyszerre csak egy szigorú hang szakította meg. *Boita Spiridon* ügyvédje-

ölt, a másodrendű vádlott mérgesen pattant fel a helyéről:

— Kikérem magamnak — mondta —, hogy az urak irjanak erről az ügyről. Ez a mi privát ügyünk.

Alig lehetett lecsendesíteni a haragos ügyvédjelöltet.

A vádlottak elővezetése után Szabó alezredes-hadbíró elnök, zárt tárgyalást rendelt el. A tegnapi tárgyalás délután 2 óráig tartott, a mai tárgyalás reggel 9 órakor veszi kezdetét. Az ítélethozatalig előreláthatóan több hét fog eltelni, tekintettel a bűnper hatalmas anyagára.

A zárt tárgyalás lefolyásáról a kivételes rendelkezések értelmében nem közölhetünk tudósítást, az ítéletki hirdetés azonban nyilvános lesz.

Mesedélután a vármegyeházán.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

A vármegyeháza dísztermében nagy ünnepe volt tegnap a kolozsvári gyermekvilágnak. Mikulás-napi mesedélután rendezett a Tüdőbeteg-gondozó Intézet és erre az alkalomra hangos, zajos és a publikumi fegyelmet absolute nem méltányoló kedves közönség töltötte meg a nagy termet.

Izgalomtól égő gyermekarcok, fűrgejárásu, kíváncsi szemek figyelték a díszterem kis pódiumát, ahol a program szerint le kell majd játszódnia a mai nagy eseménynek. A padok zsufolásig megteltek, a pódium messze volt, a kis emberek hamarosan segítettek magukon: felállottak a padokra és egymás fején keresztül nyitott szájjal, kitágult pupillákkal várták a következő eseményeket.

Az universum fejlődési processzusában talán még nem volt egy olyan zűrzavaros kialakulás, mint amilyen zajjal, elkéséssel, a látszólag való energikus küzdelemmel helyezkedett el a tegnapi mesedélután publikuma. Az előadás már majdnem kezdetét vette, nehezen, hosszú püsszegés után, lassacskán kezdett elúlni a lármá, már a remény kezdte szívünkben szirmait bontogatni, amikor a hátulsó padokból ismét előtört az elégedetlenség. A népet látni akart.

— Ne lökdösödj, mert ugy pofon ütlek, hogy kiesel a szobából — kiáltotta az egyik közönség, egy tömzsi, pirosarcú fiúcska, akit, mint utóbb megtudtuk, *Mórács Imréné* hívnak és egy hadba vonult kolozsvári ügyvédnek a fia.

Ez az energikus hang hatott, a mozgódás megszűnt Imre ur körül és úgy látszik, minden csoportba akadt egy ilyen rendfenntartó egyéniség, mert rövidesen meg lehetett kezdeni az előadást, melynek első számát, *Horovics Vica* zongorajátékát nem lehetett megmenteni, belevesztett a zajba.

A második szám *Gazda Ilonka*, a kolozsvári színház művésznője volt, akinek kedves énekét osztatlan tetszéssel honorálta a Mikulásra váró, türelmetlen közönség.

Harmadik számként *Jósika Mariánna* bárónő mesemondása következett. A fiatal bárónő ajkáról ezernyi gyermekszem figyelte a vigan perdülő, gyönyörű mesét, amit nagyszerű hangszíval mondott el a bárónő.

A mesemondás után *Láposi-Hegedüs Nóra* konferálta be kedvesen az elkövetkezendő nagy eseményt, a Mikulás megérkezését, aki *Dietrich Gyula* személyében meg is jelent az ámuló gyermekcsereg előtt.

Az ördögkosztümös Mikulás megjelenése óriási konsternációt keltett. A tegnapi délután az volt a fénypontja, nehezen fekezhető türelmetlenséggel erre a pillanatra várt a hatalmas gyermekcsereg és a visszatartott lelkesedéssel ellenállhatatlan utat tört magának a Mikulás megjelenésének pillanatában. A gyermekek visítottak, tapsoltak a nagyszerű látvány hatására, mint hogy hisszük, hogy művészek színpadon még nem volt olyan sikere, mint a haragos, pirosruhás Mikulásnak tegnap.

A gyerekek határtalan öröme, a szedületes attrakció felett érzett nagyszerű meglepetés magával ragadta a felnőtt vendégeket is, akik

együtt örültek a gondtalan gyerekekkel. *Jósika Mariánna* bárónő, *Bornemisza Adél* bárónő, özv. *Makara professzorné*, *Peille Róbertné*, *Hirsch Adolfiné* és a többi megjelent kolozsvári urhölgyek ragyogó arccal örültek a sikernek, amelynek jegyében lepergett a tegnapi feledhetetlen délután.

Egy kicserélt briliánskö története.

Egy évi börtönre ítélt ékszerész.

(Saját tud.) A kolozsvári ítélőtábla büntető felebbviteli ötös tanácsa tegnap délután immár harmadszor foglalkozott egy briliáns ékkő bonyolult történetével. A kő lopás útján került első tulajdonosához, ahonnan egy ékszerészhez került, aki viszont a briliáns jogtalan tulajdonosának kijátszásával, tuladott rajta.

A briliánskö kalandos története *Déván 1914. évben* játszódott le. *Kökösi Sándor* cipész dévai lakos 1914. év augusztus havában beállított *Goldstein János Márk* dévai ékszerész üzletébe, ahol egy értékes briliánskövet mutatott fel s arra kérte, hogy azt foglalja gyűrűbe. *Goldstein* ahelyett, hogy a megbízásnak eleget tett volna, a briliáns egy értéktelen üveggel cserélte ki s mikor a megrendelő a gyűrű után jött, az ékkő helyett az utánzatot adta ki. *Kökösi*, bár nem volt drágakő-szakértő, csakhamar rájött, hogy a briliánsa nagyon györeszörja a sugarakat. Felelősségre vonta e miatt az ékszerészt, aki azt állította, hogy amit *Kökösi* behozott, sohasem volt briliáns, hanem valószínűleg csak ková. Hogy állítását igazolja felmutatta *Stenger Dezső* budapesti ékszerész által írt levelet, amelyben igazolja, hogy a gyűrűbe foglalt kő azonos azzal, amit neki *Goldstein* ékszerész gyűrűbe való foglalás végett beküldött, de különben értéktelen hamisítvány. *Kökösi Sándor* az ékszerészt később feljelentette, de ezzel egyúttal magát is bajba hozta, mer kiderült, hogy a briliánsgyűrűt, mint önkéntes tűzoltó egy tűzeset alkalmával lőta. Kiderült ezenkívül az is, hogy *Goldstein* a csebből, hogy a kő kicserélésének gyanuját magáról elhárítsa, *Lőrincz Dániel* könyvelője útján üzleti könyveit meghamisította.

A nyomozás rendjén felmerült bizonyítékok alapján a dévai ügyészség úgy *Goldstein János* ékszerész ellen, aki különben Romániából szökött át, mint katonaszökevény, mint könyvelője, *Lőrincz Dániel* ellen csalás, sikkasztás és magánokirathamítás büntette miatt vádat emelt. A megtartott főtárgyalás rendjén *Goldstein* beismerte, hogy a neki foglalás végett átadott ékkövet Budapestre vitte megbecsülés végett s azt *Mayerhofer* ékszerész 900 korona értékű ékszerrel becsérélte. *Lőrincz Dániel* azt vallotta, hogy havi 10 korona fizetésért vállalta *Goldstein* üzletében a könyvelést. A könyveket úgy vezette, ahogy az adatokat elsőrendű vádlott neki bemondotta s éppen ezért nem érzi magát bűnösnek. A törvényszék a tanúk meghallgatása után *Goldstein* csalás és sikkasztás büntetésében bűnösnek mondvá ki s ezért egy és fél évi börtönbüntetésre ítélte el, *Lőrincz Dániel* könyvelőt ellenben bűncselekmény hiányában felmentette.

A törvényszék felmentő ítélete ellen a királyi ügyész, a büntetés kirovása ellen pedig *Goldstein* felebbezett. A kolozsvári ítélőtábla tegnap délután *Hamza Géza* ítélőtáblai tanács elnök elnöklése alatt tárgyalta ezt a bűnügyet. A tárgyaláson elsőrendű vádlottat *Fischer József* dr. ügyvéd, másodrendű vádlottat pedig *Giurgiu János* dr. ügyvéd védte. A felebbviteli bíróság a megtartott tárgyaláson a törvényszék ítéletének *Lőrincz Dániel* felmentésére vonatkozó részét helybenhagyta, a *Goldstein János* elítélésére vonatkozó részét azonban megváltoztatta s csupán sikkasztás büntetésében mondván ki bűnösnek, büntetését egy évi börtönre szállította le és a vizsgálati fogságban eltöltött 10 hónapot is beszámította. A tábla ítéletében a vádlottak és az ügyész is megnyugodtak s az most jogerős.

HIREK.

— Tisztelettel kérjük helyi előfizetőinket, ha kihordóink az „Ujság”-ot d. e. 10 óráig nem kézbesítik, úgy szíveskedjenek azt kiadóhivatalunkkal (Gombos-papirtűzlet), akár telefonon (204), akár személyesen megrek-lamálni, hogy ezáltal meggátoljuk a pontatlan kézbesítést.

„UJSÁG” kiadóhivatala.

A magyar királyfi.

Ismét van királyfija a magyaroknak, *Rudolf*, *Mayerling* tragikus hősné szomorú halála óta a magyar nemzet szívében ír maradt. Ott *Ferenc József*nek hívják a *Károly* király és *Zsófia* királyné magas nászából származó elsőszülött. Négyéves múlt november 20-án.

A kis magyar királyfi szöke, halványpiros, angyalarcu, gyönyörű kis gyerek. Eddig természetesen nem szerepelt az udvari életben, egész udvartartása udvari dadája volt. Udvari külsőségek és ceremóniák nem zavarták eddig a kis királyfi életét. Ugy élt, mint a többi négyéves gyerek. Reggel nem zavarták álmatlanságos lakájok, akkor kelt kis csipkepárnájáról, mikor jól kialudta magát. Reggelre tej, délelőn kevés aprított hus, azután megint tejes ételek. Tejet, sok tejet iszik a magyar királyfi: az vérré válik, minden cseppnyi tej erő, egészséget ad. A gyöngyös csöpp egész nap senkit sem fogad, csak papája és mamája, a felséges szülők kapnak audienciát. Este korán, hat óra tájban pihenőre tér a királyfi és reggelig nyugodtan alszik.

A trónváltás meghozta a magyar királyfi első hivatalos szereplését az udvari életben. *Schönbrunnban* volt ez, *Ferenc József* holttestének a *Burgba* való szállításakor. Felséges apjának ölén, a fűtött galleria második ablakából nézte végig a gyászfelvonulást. Közvetlen közelben, ott álltam a kastély udvarán, távcsővel jól szemügyre vettem a kis királyfit. Világoskék, mindig nevető szemét élénken jártatta a tágas udvaron s míg felséges apja szöke haját simogatta, arca megfeszült, várakozással figyelt. De hirtelen — valami nagyon megtetszett a királyfinak — apró kezeceket — Uram bocsáss! — tapsra verte össze; a következő pillanatban azonban már megint nagykomolyan nézte a magasztos királyi gyászmenetet.

Másodszor a temetés napján láttam a királyfit. Előbb az *Alexander-lakosztály* följárója előtt, mikor *Károly* királlyal a *Burg-templomba* hajtatott az udvari gyászkocsin, jó felórával utóbb a *Szent István-székesegyház* sekrestyébejárata előtt. A kocsiiban a királyfi apja ölén ült, a sekrestye előtt, mikor megállt a kocsi, *Károly* király előbb kiszállt, majd kiemelte elsőszülöttjét a kocsiból. Azután talpra állította, kezét megfogta és úgy vezette be a sekrestyébe. A kis királyfi fekete-szallagos fehér ruhában, komoly arccal végezte hivatalos funkcióját a nagy nyilvánosság előtt. Csak mikor bent a sekrestyében az udvari bonne gondjára bízták, akkor tört ki belőle az anyjához vonzódozó gyerek.

— Zu mama! A mamához akarok menni, mondta és rögtön, hogy ezüstcsengésű hangjával megtörte a sekrestye komor csendjét, már ott termett a királyné oldalán. Hízkelőn nyomta oda anyja oldalához fejét és nem nyugodott addig, míg ölébe nem vette. Csak mikor apja megcsókolta és anyja percekig becéző gonddal megnyugtatta, akkor illeszkedett be újra az udvari keretbe. A következő percben az udvari fegyelen bilincseiből kivetkezett kislányból a szomorú szertartáson hivatalosan résztvevő királyfi lett megint.

k. n.

— (Bréda ur.) A városi képviselőválasztás jelölő-gyűlésén, amelyet a függetlenségi párt vezetőemberei hívtak össze, megjelent egy *Bréda* *Ferenc* nevű ember, valamikor a függetlenségi párt tagja, utóbb azonban munkapárti főhört és közgyűlési zsebkendő-szavazó. Valóban érthetetlen előtűnik, miért a függetlenségi

gyűlésre jött el a politikus fazakas s miért nem az ugyancsak tegnap tartott munkapárti értekezletet szerencsétlenné jelenlétével? Számtalan-szor lelepleztük Bréda urat, mint tipikus ál-függetlenségit s ezuttal nem is vesztegetünk több szót rá. Csak a választópolgárokat óvjuk attól, hogy a Bréda Ferenc kortesstiklijének felülve, a függetlenségi jelölttel szemben munkapártit támogassanak. A függetlenségi párt azonban a jövőben hihetőleg gondoskodni fog arról, hogy a Brédához hasonló ál-függetlenségek ne kerülhessenek be a közösségbe.

— (A szamosújvári izr. hitközség részvéte a király halála fölött.) A szamosújvári izr. hitközség választmányi ülés keretében fejezte ki részvétét I. Ferenc József halála fölött. A hitközségi elnök indítványára a templomra gyászlobogót tűztek ki, gyászistentiszteletet rendeztek. A kabinetirodához a következő táviratot intézték: A szamosújvári orth. izr. hitközség alázattal kéri, hogy szeretett nagy uralkodónk gyászos elhunyt alkalmából mélyesleges fájdalomérzéseink őszinte kifejezését a legmagasabb trón előtt tolmácsolni méltóztassék. Együttal esedezünk, hogy Öfelsége Károly királyunk előtt legmélyebb bódulatunkat, ragaszkodásunkat és hűségünket kifejezésre juttatni kegyeskedjék.

— (Bukarest elfoglalásának híre Kolozsváron.) A „beavatottak“, a mindent jobban tudók már egy héttel ezelőtt korpoltálták Bukarest elfoglalásának hírét, amely tegnap este meg is érkezett. A lapok az idő előhaladott volta miatt nem adhattak rendkívüli kiadást, mi azonban gondoskodtunk az örömhír minél szélesebb körű terjesztéséről. A mi híradásunk nyomán a színházat, a nagyobb moziban az igazgatóság puklikálta a birt. A „Carmen“ előadásán az első felvonás után maga Janovics igazgató lépett a lámpák elé.

— Éppen most érkezik a hivatalos hír, hogy csapataink bevonultak Bukarestbe.

A válasz percekig zugó taps és éljenzés volt. Egész este a diadalmas hír hatása alatt állott Kolozsvár s a színház és mozilátogató közönség révén a város minden részébe eljutott Oláhország fővárosa kapitulációjának örömhíre.

— (Sikkasztásért elítélt bankpénztárnok.) A kolozsvári törvényszék sikkasztás büntette miatt a múlt hónapban megtartott tárgyalásán egy évi börtönre ítélte el Truka Henrik zernesti lakost, mert mint a zernesti cellulose-gyár pénztárnoka a cég tulajdonát képező 1500 koronát elkárijázta. A törvényszék ítélete ellen bejelentett felebbezés folytán az ítéletábla felebbeviteli tanácsa a törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

— (Csik- és Háromszékmegyébe nem térhetnek vissza a menekültek.) A Kolozsvárt jelenleg tartózkodó menekülteknek vasuton való hazautazását újabb rendelet értelmében a következőleg állapították meg: Az első vonat indul Kolozsvárról: december hó 8-án (pénteken) délután. E vonaton elhelyezést nyernek állatjaikkal, szekereikkel és egyéb csomagjaikkal együtt: Brassó-, Udvarhely-, Hunyad-, Nagyküküllő-, Marostorda- (régényi alsó járásig), Szeben- és Fogaras vármegyék lakosai. Csik- és Háromszék vármegyék lakosainak hazautazása iránt később fog intézkedés történni. A folyó hó 8-án induló vonathoz az állatokat, szekereket és egyéb csomagokat a délelőtti folyamán ki kell szállítani. A vonatokra való felszállás délután 3 órakor történik. Igazolványul szolgál a menekültek részére a segély felvételére már korábban kiállított hivatalos „Igazolvány“, amely felszállás előtt bemutatandó.

— (Poruljárt községi bíró.) Rármán Samu körjegyző ez év szeptember hazában Mark Sándor községi bíró és Máncs Pál községi esküdt társaságában beállított Ros János

csűrűyei lakos házába, hogy Máncsnak törvénytelenül behajtott lovát visszakövetelje. Mikor a bizottság a lakáshoz érkezett, a községi jegyző a főszolgabírói rendelet felmutatása mellett felszólította a házaspárt, hogy engedjék be őket az udvarra és a jogtalanul visszatartott lovat pedig adják ki. Rosék az ismételt felszólításra sem voltak hajlandók a lovat kiadni, sem pedig a bizottságot beengedni, mire a községi bíró és a jegyző nekifeküdtek a spárgával kikötött ajtónak, hogy azt erővel benyomják, de ez nem sikerült, mert Ros a hátával neki támaszkodott, felesége pedig ezalatt egy vasvilláért futott s azzal visszatérve a községi bírót minden erejével fejbeütötte. A bíró és a bizottság többi tagjai most már a kerítésen próbálták behatolni, most pedig már Ros János állta el az utjukat s revolverével lelövessel fenyegette meg azokat, akik portájára merészkednek. A községi jegyző följelentésére a tordai törvényszék hatósági közeg elleni erőszak büntetével vádolta meg a rabiatús házaspárt és fejenként 1—1 évi börtönre ítélte el. A bűnösség enyhítése miatt a vádlottak a kolozsvári kir. ítéletáblához felebbezték. A tábla felebbeviteli tanácsa a büntetést 6—6 hónapi börtönre szállította le.

— (Rendőri hírek.) Kepes Samu, Hirsch Ödön szeszgyári üzletvezető panaszkolta a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek a cég Árvádu-ton levő szeszgyarából 300 korona értékű szeszt loptak el. — Tolvajok jártak Gáll Samu Szeszgyár-utca 1. szám alatti lakásán, ahonnan mintegy 400 korona értékű ruhaneműt loptak el. — A Cimbalm-utca 19. szám alatt ugyancsak ismeretlen tettesek Filep Álmos lakásáról 378 korona értékű ruhaneműt és élelmi cikket loptak el.

— (Mennyibe kerülhet egy pár cipő?) Egy konkrét ügyből kifolyólag az aradi kereskedelmi kamara azt a szakvéleményt nyilvánította, hogy egy pár cipő megtalálása, minden hozzávalóval és munkadíjjal együtt, a mesternek 9 korona 50 fillérnél többbe nem kerülhet. Alapos számításai után a kamara kimondja, hogy egy pár férfi cipő 35, egy pár női cipő 30 korona 80 fillérnél többbe nem kerülhet.

— Nagy választék női ve-lour-, bársony- és filc-kalapokban a Kolozsvári Központi Nőikalap Divat-áruház, Deák F.-u. 12. I. emelet.

— (Hölgyek figyelmébe!) Dr. Bíró Zoltánné kozmetikai műintézete, Fehér-Bárány palota. Legmodernebb szépségápolás. Arcgőzölés, arcápolás. Ránceltávolítás. Szépséghibák kezelése. Hajfestés. Hajtávolítás, stb.

— (Ekszeri, órái) és ezüst árut teljes bizalommal Dobó Albert cégnél Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér (volt Husznik üzlet) vásárolhat. Szolid, szabott árak. Látszerészeti cikkek előrusítása. Telefon interurbán 842. szám.

— Névjegyeket vidékre is leg-rövidebb idő alatt készit a Gombos F. Lyceum-könyvnyomda Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12. szám.

— (Megbűntetett árdrágító.) A rendőrség kihágási ügyosztálya Szász Lúla piaci viszont-elasutót, mert a tojás darabját 40 fillérben árusította, 5 napi elzárásra és 5 napi elzárással megváltható 100 korona pénzbírságra ítélte el. Kriszán Péternét pedig, aki vendéglőjében hústalan napon husneműt hozott forgalomba, 2 napi elzárásra és 2 napi elzárással helyettesíthető 20 korona pénzbüntetésre ítélte el.

— (Leleplezett lovlajszoövetkezet.) A rendőrség bűnügyi osztálya tegnap jó fogást csinált: a szomszédos Kardosfalva községben leleplezett egy lovlajszoövetkezetet, aminek központjában Jobb Gábor eszmadiamester állott. Jobb felesége és özv. Molnár Józsefné a Máv. teherkocsi takarítónői voltak s e minőségükben a kezükbe kerülő kincstári tulajdont képező tárgyakat, postacsomagokat, gép-zij-akat, bakancsokat ellopták. A Jobb Gábor lakására összehordott s bűnjelként lefoglalt loptat tárgyak értéke megközelíti az ezer koronát. Ellene s bűntársai ellen a rendőrség az eljárást bevezette.

Irodalom és művészet

Nemzeti Színház.

Csütörtökön: Mágnás Miska. (Berký Lili vendég-játékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 61. szám A.)

Péntek d. u.: Aranyember. (Félhelyárrakkal.)

Péntek este: Zsuzsi. (Újdonság először. Berký Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnet XX. sz. D.)

Szombaton d. u.: Biboros. (Rendkívűli délutáni előadás félhelyárrakkal.)

Szombat este: Zsuzsi. (2-odszor. Berký Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 62 sz. B.)

Szinkör-mozgó.

Csütörtök: A varázskeringő.

Péntek: Az ezüst kecske. (Főszereplők: Várkonyi Mihály, Kühnberg Leontin.) Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.

Szombat: Mister Robinson. (Amerikai szenzáció.)

Vasárnap: Az ezüst kecske. (Bródi Sándor regénye a filmen.)

Egyetem-mozgó.

Csütörtök: Az amolyan nő. Ezenkívűl Öfelsége I. Ferenc József temetése Bécsben.

Péntek: A gyónás szentsége. (Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.)

Szombat: Az ezüst kecske. (Bródi Sándor regénye a filmen.)

Vasárnap: Mister Robinson.

Uránia-színház.

Csütörtök: A gyónás szentsége.

Péntek: Varázskeringő. Ezenkívűl: Öfelsége I. Ferenc József temetése Bécsben. (Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.)

Szombat: Titkos küldetés. (Érdekfeszítő filmszenzáció.)

Vasárnap: A svihákok.

* **Carmen.** Új rendezésben, új szereplőkkel került tegnap színre a „Carmen“. Don Josét Papp László énekelte kitűnő hanggal, a legjobb diszpozícióban és példátlan sikerrel. Az ő érdeme a rendezés is, amely mindvégig stilszerű, illúziót keltő volt s minden dicséretet megérdemel. Farkas ma a legjobb Escamillo a magyar színpadokon s határozottan Baklanoff alakitására emlékeztet. A címszerepben új volt Lóth Sári, aki nagy ambícióval, a közönség nagy tetszése mellett énekelte a kényes szerepet. Baranyay a szokott módon kitűnő volt. A mellékszereplők, kórusok és zenekar kifogástalan szereplése dr. Bródy karmester érdeme. A függöny előtt a kihívások alkalmával azonban egyesek kevésbé kedvelések is lehetnének. (Szg.)

* **Mágnás Miska.** Ma este a legnépszerűbb legnagyobb sikerű operett-újdonság, a „Mágnás Miska“ kerül színre Berký Lili vendégjátékával s Újvári Lajossal a címszerepben. A példátlan vonzerejű operettnak ez lesz a 36-odik előadása Kolozsváron.

* **Zsuzsi — Berký Lillivel.** Az utolsó főpróbák folynak már a színpadon Barta Lajos új darabjából, a „Zsuzsi“-ból, amelynek Budapestén óriási sikere volt. A pénztárnál valóságos versengés folyik a „Zsuzsi“ premiérjének jegyeiért, de tömegesen váltják már a második és harmadik előadás jegyeit is, úgy, hogy a „Zsuzsi“ minden valószínűség szerint az idénnek egyik vonzó szenzációjává válik. Az érdeklődést a budapesti nagy siker híre mellett az fokozza rendkívűli módon, hogy a címszerepet nálunk Berký Lili fogja játszani, akinél a „Mágnás Miska“ óta ez lesz az első új szerepe. Pénteken lesz a „Zsuzsi“ első előadása (bérletszűnetben), szombaton a második, vasárnap a harmadik.

* **Három délutáni előadás.** Ezen a héten még három délutáni előadás lesz a színházban pénteken, amikor az „Aranyember“, szombaton amikor a „Biboros“ s vasárnap, amikor a „Sarga csikó“ kerül színre. A „Sarga csikó“ vasárnap délutáni előadásán Berký Lili is fog lépni.

Az ezüst kecske. Pénteken mutatják Bródy Sándor gyönyörű regényét, az „Ezüst

kecské"-t filmen. Várkonyi Mihály játsza az Ezüst kecske" főszerepét. Pénteken az előadások fél három órakor kezdődnek. Szomban az Egyetem-mozgóban s vasárnap ismét a Szinkör-mozgóban adják az „Ezüst kecské”-t.

Misier Robinson. Grandiózus amerikai film-donságot hirdet szombatra a Szinkör-mozgó vasárnapra az Egyetem-mozgó. Címe: „Mister Robinson.”

A svihákok. Érdekes szenzációja lesz vasárnap az Urániának is: „A svihákok” c. pomosan mulattató filmujdonságot fogják bemutatni.

ELELŐS SZERKESZTŐ: SZÁSZ ENDRE.

LAPTULAJDONOS:

OMBOS FERENCZ „LYCEUM”-KÖNYVNYOMDA.

KIADÓ: GOPPOLT GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL TELEFON: 201.

Szinkör-Mozgó

Csütörtökön:

A varázskeringő.

Pénteken:

Bródy Sándor óriás sikerű műve filmen:

Az ezüst kecske.

Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.

Rendes helyárak:

Páholy..... 1 kor. Alsó erkély 50 fill.
Földszint..... 70 fill. Felső erkély 40 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:

5 órakor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vasár- és ünnepnapokon:

2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor, 8¹/₂-kor és 10 órakor.

Egyetem-Mozgó

Csütörtökön:

Az amolyan nő.

Ezenkívül:

Ő Felsége I. Ferencz József temetése Bécsben.

Pénteken:

A gyónás szentsége.

Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.

Rendes helyárak:

Páholy..... 1-20 K I-ső hely 60 fill.
Zártszék 80 fill. II-ik hely 40 fill.

Uránia Színház

Csütörtökön:

A gyónás szentsége.

Pénteken:

A varázskeringő.

Ezenkívül:

Ő Felsége I. Ferenc József temetése Bécsben.

Rendes helyárak:

Páholy..... 1-20 K I-ső hely 60 fill.
Zártszék 80 fill. II-ik hely 40 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:

5 órakor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vasár- és ünnepnapokon:

2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor, 8¹/₂-kor és 10 órakor.

Özv. Buzeszkó Dávidné szül. Magyarosy Borbála úgy a maga, mint gyermekei: Irma, Gyula és Zoltán nevében fájdalommal tudatja, hogy a szerető hityes, apa, testvér és rokon

Buzeszkó Dávid

kereskedő

életének 48-ik, holdog házasságának 22-ik évében, folyó évi december hó 4-én d. e. 11 órakor Szentesen, hadiszolgálat teljesítése közben váratlanul elhunyt.

A serény munkászekek lehanyatlottak, az éber, gondos szemek lecsukódtak, az övéiért aggódó szerető szív megszűnt dobogni. Mérhetetlen gyászunkban mindenható Isten légy vigasztalónk, a Te segítő kezed emelje fel megtört sziveinket.

Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 7-én délután 3 órakor fognak a kolozsvári temető halottas kápolnájából a róm. kath. egyház szereltatása szerint a sírkerítbe kísértetni és örök nyugalomra helyezni. Lelkéért az engesztelő szent miséáldozat folyó hó 9-én reggel fél 8 órakor fog az Egek Urának bemutatni, mely végtisztességtételre rokonai, kartársai, barátai és ismerősei szomorúan meghívattak.

Áldás volt élete, áldott legyen emlékezete

Kolozsvar, 1916 december hó 6.

Buzeszkó János testvére és neje sz. Barta Irma és gyermekei. Magyarosy Gyula sógora és neje szül. Arany Irma és gyermekei. Teraszoni Máté sógora és neje szül. Buzeszkó Katalin és gyermekei és számos rokonság.

APOLLO SZÍNHÁZ

SŐ KOLOZSVÁRI MOZGÓFÉNYKÉP-VÁLLALAT.

Papa! Mama!

Igen kérlek!

Küldj el a jötekonycélu gyermek hábjátékadásra (Paprika Jancsi) az Apolló-mozi helyiségében.

ndén kedden és csütörtökön d. n. 3-tól fél 5-ig

Műsor 1916. december hó 6—7-én:

Megunt szerelem.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Háborus híradó. Természeti.

Auguszt a majom. Humoros.

A hős. Humoros.

Szerelem. Humoros.

A fekete bál.

Dramai színes.

zdetek: Vasárnap és ünnepnap 3-tól este 11-ig. Hétköznapokon este 6 órától 11 óráig.

lyárak: Páholyülés 90 fillér. Zártszék 70 fillér. Támlásszék 40 fillér. I-ső hely 30 fillér. Katona- és gyermekjegy 20 fillér.

y jó zongorista kerestetik az Apolló-színházhoz.

Fundatia pentru Scoala